

ไวยากรณ์เยอรมันในแง่ของการสอนภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ

German Grammar in terms of Teaching German for Business

วัสมิลล์ วัชรกะวีศิลป์¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาไวยากรณ์เยอรมันโดยสังเขปในแง่ของการสอนภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ ผู้เขียนนำเสนอหัวข้อไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 10 เรื่อง ซึ่งเจ้าของภาษาได้ใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ นอกจากนี้ ยังได้แสดงรูปแบบตัวอย่างโครงสร้างประโยคที่หลากหลายเพื่อบ่งชี้ให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ทางไวยากรณ์เยอรมันในบริบททางธุรกิจ ในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้เรียนจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนไวยากรณ์ และเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนกับการประกอบอาชีพได้

คำสำคัญ: ไวยากรณ์เยอรมัน, ภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ

Abstract

This article aims to provide an overview of German Grammar in terms of teaching German for Business. The writer presents ten relevant grammatical topics used by native speakers in the real situations for business communication. In addition, various examples of the sentence structures are employed to explain and indicate the application of the acquired knowledge concerning German grammar in the business context. In this regard, German learners will realize the importance of learning grammar and relate the acquired knowledge to their future career.

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น E-mail: wsangu@kku.ac.th / wassamill@gmail.com

1. บทนำ

ในปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาเยอรมันในระดับอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับรายวิชาภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารในสถานที่ทำงาน (Communicative German at Work) เพิ่มมากขึ้น โดยเปิดสอนรายวิชาที่เฉพาะด้านอาชีพ มุ่งศึกษาคำศัพท์เฉพาะทาง รวมถึงหัวข้อไวยากรณ์เยอรมันที่มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการประกอบอาชีพของบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษา จากประสบการณ์ในฐานะผู้สอนภาษาเยอรมันระดับอุดมศึกษา งานวิจัยและบทความวิชาการทางด้านภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารและเพื่อจุดมุ่งหมายทางอาชีพ (German for Occupational Purposes) ยังไม่แพร่หลายมากนักในประเทศไทย ผู้เขียนบทความได้เล็งเห็นความสำคัญในประเด็นดังกล่าว จึงมุ่งที่จะศึกษา ไวยากรณ์เยอรมันกับการสอนภาษาเยอรมันเพื่อจุดมุ่งหมายทางอาชีพ เพื่อนำเสนอแนวคิดและแง่มุมบางประการ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาในระดับต่อไป รวมถึงการทบทวนแนวคิดทางด้านเรียนการสอนภาษาเยอรมันที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

Dudley-Evans และ St John (1998) ได้จำแนกการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะไว้ดังต่อไปนี้

- 1) การสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทางด้านวิชาการ (*Academic Purposes*) ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น วิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการแพทย์ ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และอื่นๆ
- 2) การสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะทางด้านวิชาชีพ (*Occupational Purposes*) ซึ่งอาจจะรวมถึงการสอนภาษาทางการสื่อสารในสถานที่ทำงาน และภาษาเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ

จากแนวคิดดังกล่าวนี้ ทำให้ผู้สอนภาษาต่างประเทศต้องพิจารณา ทบทวนว่า หลักสูตรหรือรายวิชานั้นๆ เกี่ยวข้องกับหลักการหรือแนวคิดใด เพื่อกำหนดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับเป้าหมาย โดยยึดแนวคิดเรื่อง การสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (*Teaching for Specific purposes*) เป็นหลัก

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาเยอรมันและความสำคัญของไวยากรณ์

วรรณา แสงอร่ามเรือง (2551) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาเยอรมันในฐานะภาษาที่ 3 ไว้ดังต่อไปนี้

แนวทางของการเรียนการสอนภาษาที่สาม (L1= ภาษาแม่, L2= ภาษาต่างประเทศที่ 1, L3=ภาษาต่างประเทศที่ 2) โดยทั่วไปแล้ว ต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

- 1) คำนึงความรู้ด้านเนื้อหาสาระ (deklaratives Wissen) ได้แก่ ด้านศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ การถ่ายโอน (Transfer) และการแทรกแซงทางภาษา (Interferenz) ในด้านสัทศาสตร์และการสะกดคำ
- 2) คำนึงถึงกระบวนการ (prozedurales Wissen) ได้แก่ ประสบการณ์ในเรื่อง วิธีการสอน และประสบการณ์ด้านวิธีการเรียน เทคนิคการเรียนและกลวิธีการสอน

ประโยชน์ในการใช้การสอนตามแนวคิดนี้ คือ เป็นการใช้นำหลักการประหยัดในกระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้สอนกระตุ้นความรู้ภูมิหลังที่ผ่านการเรียนภาษาที่ 1 และที่ 2 ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่อไปนี้ 1. ความรู้ด้านศัพท์ 2. ความรู้ด้านไวยากรณ์ 3. ความรู้ด้านการออกเสียงและสะกดคำ 4. การกระตุ้นผู้เรียนทำได้หลายวิธี เช่น ให้ผู้เรียนรู้ว่าตนเป็นผู้เรียนปะเภทใด กระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้ทั้งหมดที่มีอยู่ก่อน แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียน (วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2551 : 74-75)

4. หัวข้อไวยากรณ์เยอรมันและสถานการณ์การใช้ในการสอนภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ

ในส่วนนี้ หัวข้อไวยากรณ์เยอรมันทั้งหมด 10 หัวข้อ ถูกนำมาพิจารณาโดยสังเขป เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทของไวยากรณ์เยอรมันที่มีผลต่อการเรียนการสอนและการประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์ในบริบทเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

4.1 Funktionsverbgefüge (FVG)

เอนก กิมสุวรรณ (2547) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของ Funktionsverbgefüge ไว้ดังต่อไปนี้

ในต้นทศวรรษที่ 60 ได้เกิดกรณีพิลึกพิลั่นขึ้นในการใช้ภาษาเยอรมัน P.V. Polenz (1963, 5) ได้เล่าถึงกรณีที่คำร้องของผู้อำนวยการสถาบันของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ถูกเจ้าหน้าที่กระทรวงตีกลับให้ไปแก้สำนวนภาษาเสียใหม่ พร้อมกับส่งแผ่นพับที่แนะนำวิธีการเขียน “ภาษากฎหมายและภาษาราชการ” แนบมาด้วย แผ่นพับนี้ตีพิมพ์ครั้งที่เจ็ด ใน ค.ศ. 1955 ออกโดยสมาคมภาษาเยอรมันและมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้เขียนคำนำแนะนำให้หน่วยงานต่างๆ ใช้ภาษาตามแนวนี้นักวิชาการด้านภาษาเยอรมันหลายคนต่างก็ให้ความสนใจกับปรากฏการณ์ในภาษาเยอรมันดังกล่าวนี้ที่มีโครงสร้าง คำนาม + คำกริยา และโครงสร้าง คำบุพบท + คำนาม + กริยา ซึ่งเป็นโครงสร้างธรรมดาทั่วไป แต่ในระยะหลังมีการใช้คำกริยาที่ความหมายปกติของมันหายไป จนดูแล้วคล้ายกับว่าเป็นคำที่ไม่มีความหมาย อย่างเช่น คำกริยา *kommen, machen, sein* และคำนามในโครงสร้างเหล่านี้จะเป็นชนิดที่สร้างมาจากคำกริยาหรือไม่ก็สร้างมาจาก Adjektiv เช่น *in Wegfall kommen, einen Besuch machen, in Verlegenheit sein* เป็นต้น ในกลุ่มนักวิชาการดังกล่าวมีอาทิเช่น K.H. Daniels (1963) ซึ่งได้เขียนถึงแนวโน้มในการสร้างคำนาม V. Schmidt (1968) ได้ทำการค้นคว้าหาโครงสร้างที่เขาเรียกว่า “Substantivisch - verbale Wortverbindungen” ที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์ทั่วไปตั้งแต่ ค.ศ. 1948 - 1967 H. - J. Heringer (1968) ได้ค้นคว้าเรื่องการประเมินค่าของคำในโครงสร้างดังกล่าวในทางไวยากรณ์ และในทาง Aktionsart (หมายถึงการบ่งบอกสถานะซึ่งมีความหมายที่ซ่อนอยู่ในกลุ่มคำกริยา) B. Engelen (1968) ได้พยายามจัดระบบให้แก่โครงสร้างดังกล่าว เป็นต้น จากการศึกษาของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นเราจะพบว่า ความพยายามทั้งหลายเหล่านี้จะยึดหลักความหมายของคำ (Semantik) บ้าง ตามหลักไวยากรณ์ (Syntax) บ้าง แล้วนำผลของการศึกษาค้นคว้าเหล่านั้นไปบรรจุเป็นเรื่องการสร้างคำ (Wortbildung) บ้าง เป็นเรื่องของสำนวน (Phraseologie/Idiomatik) บ้าง เป็นเรื่องของ Grammatik บ้าง ของศัพท์ (Lexikologie) บ้าง หรือของลีลาการใช้ภาษา (Stilistik) บ้าง รวมไปถึงเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ภาษา (Sprachgeschichte) เลย์ทีเดียว

กล่าวโดยสรุป คำว่า Funktionsverbgefüge คือการใช้ คำนามร่วมกับ คำกริยา ซึ่งในบางครั้งอาจจะมีการใช้คำบุพบทวางอยู่หน้าคำนามก็เป็นได้ ทั้งนี้ และทั้งนั้น ความหมายของคำกริยา ที่ทำหน้าที่เป็น Funktionsverben มีความหมายขึ้นอยู่กับคำนามที่ถูกนำมาใช้ร่วมกัน กล่าวคือ คำกริยาในรูปแบบของ Funktionsverbgefüge แทบจะไม่หลงเหลือความหมายเดิมของคำ

อย่างไรก็ดี ในบางครั้ง อาจจะใช้คำว่า Feste Nomen-Verb-Verbindungen แทนคำว่า Funktionsverbgefüge (FVG) เช่น ในหนังสือเรียนของ Glotz-Kastanis & Toppmann (2010) หรือในแบบเรียน online ของ www.wirtschaftsdeutsch.de ซึ่งเป็นแบบเรียน online ที่มุ่งเน้นเนื้อหาการเรียนรู้อาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ ซึ่งจะขอยกตัวอย่างสถานการณ์การใช้ไวยากรณ์ เรื่องดังกล่าว เพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ ไว้ดังต่อไปนี้

a) Von den meisten Analysten wird diese Umsatzprognose allerdings stark *in Zweifel gezogen*.

b) Die Vereinbarung zur Durchführung des Projekts *tritt* ab dem 12.09.2010 *in Kraft*.

(ดัดแปลงจาก www.wirtschaftsdeutsch.de)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ประโยค a) นั้น โครงสร้างของ FVG ที่ถูกใช้ คือ etwas in Zweifel ziehen (ยังเป็นที่สงสัย) และในประโยคจะมีคำศัพท์เฉพาะทางด้านธุรกิจในประโยค คือ Umsatzprognose (การคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้) ส่วนตัวอย่างในประโยค b) นั้น ต้องการให้ผู้เรียนตระหนักว่า การใช้ FVG นั้น นอกจากจะมีโครงสร้างการใช้ คือ คำนามใช้คู่คำกริยา แล้ว ยังมีลักษณะการใช้อีกโครงสร้างหนึ่ง การใช้คำบุพบทร่วมด้วย โดยวางอยู่หน้าคำนาม in Kraft treten (มีผลบังคับใช้) โดยมีการใช้คำศัพท์เฉพาะทางด้านธุรกิจในประโยค คือ Vereinbarung (การเจรจาต่อรอง)

อนึ่ง ในการอธิบายโครงสร้างประโยคที่ใช้ FVG นั้น สามารถปรับรูปประโยคให้ง่ายต่อการเข้าใจโดยใช้คำกริยาที่มีความหมายเหมือน FVG เป็นการทดแทน เช่น

Die Fusionsverhandlungen zwischen den beiden Unternehmen sollen bis Ende des Monats **zum Abschluss kommen**.

---→ Die Fusionsverhandlungen zwischen den beiden Unternehmen sollen bis Ende des Monats **abgeschlossen werden**.

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

การปรับรูปประโยค โดยใช้คำกริยาที่มีความหมายคงเดิมนี้ เป็นการเอื้อประโยชน์ในการทำความเข้าใจที่ง่ายขึ้นแก่ผู้เรียน (ดูตัวอย่างเพิ่มเติมที่ Helbig & Buscha, 2001, pp. 70-83) เนื่องจากตัวอย่างประโยคที่แสดงไว้ เป็นการใช้ FVG ในบริบทการสอนภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ ซึ่งอาจจะมีคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในประโยคที่ผู้เรียนอาจไม่มีความหมาย เช่น die Fusionsverhandlungen (การเจรจา รวมกิจการทางธุรกิจเข้าไว้ด้วยกัน) และเมื่อผู้เรียนต้องวิเคราะห์โครงสร้างประโยค ก็จะทำให้เกิดปัญหาในการเรียนในระดับที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น การปรับรูปประโยคดังตัวอย่างที่เสนอเพื่อเป็นรูปแบบคู่ขนานนี้ จะสามารถเป็นแนวทางในการอธิบาย โครงสร้าง FVG ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนไวยากรณ์เรื่อง FVG เพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนเติมคำกริยาที่ใช้คู่กับคำนามเพื่อให้ โครงสร้าง FVG สมบูรณ์

Ausführlich ging die Geschäftsleitung auf das Modernisierungsprogramm ein, das endlich in Gang ist. (คำตอบ คือ gekommen)

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนเติมคำบุพบทที่ใช้คู่กับคำนามเพื่อให้ โครงสร้าง FVG สมบูรณ์

Der angeschlagene Baukonzern kommt nicht Ruhe. (คำตอบ คือ zur)

รูปแบบที่ 3 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับจากโครงสร้าง FVG เป็นโครงสร้าง ที่ใช้คำกริยาที่มีหมายคงเดิม เช่น

Die Verantwortlichen sind *zur Einsicht gekommen*, dass seine Weiterführung des Projekts nicht sinnvoll ist.

---→ *Die Verantwortlichen haben eingesehen*, dass seine Weiterführung des Projekts nicht sinnvoll ist.

รูปแบบที่ 4 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับจากโครงสร้างที่ใช้คำกริยา ซึ่งมีความหมายปกติ เป็นโครงสร้าง FVG เช่น

Der Plan einer Kapitalerhöhung *wird* von einem Großteil der Anteilseigner *entschieden abgelehnt*.

---→ *Der Plan einer Kapitalerhöhung stößt bei einem Großteil der Anteilseigner auf entschiedene Ablehnung.*

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

แบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 1 และ 2 นั้น จัดอยู่ในรูปแบบที่ง่าย เนื่องจากผู้เรียนเพียงแค่เติมคำในช่องว่าง โดยหาคำกริยาที่ทำหน้าที่เป็น Funktionsverb และ คำบุพบท (Präposition) ที่ใช้คู่กับคำนามในประโยค

ส่วนแบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 3 และ 4 นั้น ถือว่าเป็นรูปแบบที่ยากขึ้น เนื่องจาก ผู้เรียนต้องปรับรูปประโยคใหม่ โดยใช้คำกริยาที่มีความหมายเหมือนเดิม เพื่อเทียบเคียงกับ โครงสร้าง FVG ในรูปแบบที่ 3

ส่วนในรูปแบบที่ 4 เป็นการปรับจากการใช้คำกริยา ablehnen ให้กลายเป็นรูปประโยคที่มี Feste Nomen-Verb-Verbindung (auf Ablehnung stoßen) และสิ่งที่นอกเหนือจากการปรับรูปแบบคำกริยาแล้ว ยังเปลี่ยนแปลงการใช้คำบุพบท

ในประโยคเดิม คือ von ซึ่งนิยมใช้ในประโยค Passiv มาเป็นคำบุพบท bei ในประโยคใหม่ กล่าวโดยสรุป คือ ลักษณะการปรับรูปประโยคดังกล่าว ผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนคำกริยาในประโยคเดิม ให้กลายเป็นคำนามผนวกรวมกับคำกริยาในโครงสร้าง FVG รูปแบบใหม่ และต้องระมัดระวังเรื่องของการใช้คำบุพบทด้วย

4.2 Der Konjunktiv I (Indirekte Rede)

ศรีนันทา ศิลปสวัสดิ์ (2548) ได้อธิบายไวยากรณ์เรื่อง Der Konjunktiv I ไว้ดังต่อไปนี้

Konjunktiv I เป็นรูปกริยาที่ใช้เมื่อต้องการ ถ่ายทอดคำพูด หรือรายงาน สิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาอีกต่อหนึ่ง... Konjunktiv I นั้น มักจะใช้ในการรายงานข่าวในสื่อต่างๆ หรือการรายงานที่เป็นทางการ ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้รายงาน รายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้ยินได้ฟังมาไม่ใช่ความคิดเห็นของตนเอง

(ศรีนันทา ศิลปสวัสดิ์, 2548 : 47)

การใช้ไวยากรณ์หัวข้อดังกล่าวนี้จะปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งในข่าวธุรกิจ ในหนังสือพิมพ์ภาษาเยอรมัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Das Unternehmen gab bekannt, dass sich seit März der Auftrageingang sehr positiv entwickelt **habe**. Weitere betriebsbedingte Kündigungen **seien** nicht geplant.

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

จากประโยคตัวอย่างข้างต้น เป็นการประยุกต์ใช้ไวยากรณ์เรื่อง Konjunktiv I ในบริบททางภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ ซึ่งคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ในประโยค คือ **habe** และ **seien** นั้น จะผันในรูปของกฎไวยากรณ์ เรื่อง Konjunktiv I โดยมีประธานในประโยค คือ der Auftrageingang และ Weitere betriebsbedingte Kündigungen ตามลำดับ

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนไวยากรณ์เรื่อง Konjunktiv I เพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับโครงสร้างประโยคเป็น Konjunktiv I ในรูปปัจจุบัน (im Präsens)

Der Handelsvertreter klagt: "Viele der alten Kunden *wollen* jetzt zur Konkurrenz wechseln."

---→ *Der Handelsvertreter klagt, viele der alten Kunden **wollten** jetzt zur Konkurrenz wechseln."*

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับโครงสร้างประโยคเป็น Konjunktiv I ในรูปอดีตกาล (in der Vergangenheit)

Sie sagten mir: "Wir mussten noch arbeiten."

---→ *Sie sagten mir, sie hätten noch arbeiten müssen.*

รูปแบบที่ 3 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับโครงสร้างประโยคเป็น Konjunktiv I ในรูป Aktiv

Er beteuerte mir: "Ich werde dich der neuen Geschäftsleitung empfehlen."

---→ *Er beteuerte mir, er werde mich der neuen Geschäftsleitung empfehlen.*

รูปแบบที่ 4 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับโครงสร้างประโยคเป็น Konjunktiv I ในรูป Passiv

Er sagt: "Wir werden benachrichtigt."

---→ *Er sagt, wir würden benachrichtigt.*

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

แบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 1 และ 2 นั้น เป็นแบบฝึกหัดที่ควรจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เนื่องจากเป็นแบบฝึกที่ทดสอบความรู้เรื่อง กาล (Tempus) โดยการทดสอบความรู้ผู้เรียนในเรื่องของโครงสร้างประโยคในรูปแบบของปัจจุบัน (Präsens/Gegenwart) และอดีตกาล (Vergangenheit)

ประโยคที่ปรับแล้วในรูปแบบที่ 1 นั้น มีคำว่า wollten ซึ่งอาจจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจผิดคิดว่าเป็นคำกริยาในรูปอดีตกาล (ดูที่ Kars & Häussermann, 1988, p. 57) ส่วนโครงสร้างที่ปรับใหม่ในรูปแบบที่ 2 นั้น มีการเปลี่ยนรูปแบบของคำกริยา จาก Präteritum เป็น Perfekt ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ Eggers (1995) ได้กล่าวถึงประเด็นการปรับ Direkte Rede เป็น Indirekte Rede ไว้ดังต่อไปนี้

Direkte Rede

Indikativ Präsens

Indikativ Präteritum

Indikativ Perfekt

Indikativ Plusquamperfekt

Indirekte Rede

Konjunktiv I

Konjunktiv I von sein/haben + Partizip II

Konjunktiv I von sein/haben + Partizip II

Konjunktiv I von sein/haben + Partizip II

(Eggers, 1995, p. 40)

กล่าวโดยสรุป คือ ถ้ารูปประโยคเดิมเป็นรูปปัจจุบัน คำกริยาในประโยคที่ใช้ในการถ่ายทอดคำพูดคนอื่น ก็จะเป็นคำกริยาแบบ Konjunktiv I ในรูปปัจจุบัน แต่ถ้ารูปประโยคเดิมเป็นอดีต ไม่ว่าจะเป็น Präteritum, Perfekt หรือ Plusquamperfekt คำกริยาในประโยคที่ใช้ในการถ่ายทอดคำพูดคนอื่น ก็จะเป็นคำกริยาแบบ Konjunktiv I ในรูปอดีต โดยการปรับคำกริยาช่วย sein และ haben ให้เป็นรูป และใช้คู่กับคำกริยาช่อง 3 (Partizip II)

แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น ถ้ารูปของคำกริยาในรูป Indikativ เหมือนกับรูปกริยาใน Konjunktiv I ก็ให้ใช้คำกริยานั้น ในรูปของ Konjunktiv II เช่น กริยา kommen ผันตามคำสรรพนาม Sie ก็จะมีรูปเหมือนกันทั้ง Indikativ และ Konjunktiv I คือ Sie kommen ในกรณีดังกล่าวนี้ ให้ปรับกริยา kommen ในรูป Konjunktiv I ให้เป็นรูปแบบของ Konjunktiv II ---> kämen เป็นต้น ซึ่ง Kars & Häussermann (1988) ได้อธิบายประเด็นดังกล่าวไว้เป็นภาษาเยอรมัน ดังนี้

Für offizielle Texte ist der Konjunktiv I die korrekte Form. Aber der Konjunktiv I ist leider defekt. In vielen Fällen unterscheidet er sich nicht vom Indikativ. In diesen Fällen müssen wir den Konjunktiv II nehmen.

(Kars & Häussermann, 1988, p. 57)

ซึ่งไวยากรณ์เรื่อง Konjunktiv II นั้น จะกล่าวไว้ในหัวข้อต่อไป ส่วนแบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 3 และ 4 นั้น เป็นแบบฝึกหัดที่ควรจะต้องอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เนื่องจากเป็นแบบฝึกที่ทดสอบความรู้เรื่อง Die Diathese หรือ Das Genus verbi: Aktiv und Passiv (Dudengrammatik, 2006, p. 550) โดยการฝึกให้ผู้เรียนได้เห็นความแตกต่างของโครงสร้างประโยคแบบ Konjunktiv I ในรูปแบบของ Aktiv-Form และ Passiv-Form

4.3 Der Konjunktiv II

Konjunktiv II เป็นรูปกริยาที่ใช้แสดงข้อความสมมุติ ข้อความที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง หรือการแสดงความปรารถนาในสิ่งที่ตนอยากได้ หรืออยากให้เป็น หรือใช้ในประโยคขอร้องที่ต้องการแสดงความสุภาพ เป็นต้น กล่าวโดยย่อ คือ ในขณะที่เป็น Indikativ (real) แสดงข้อความที่เป็นจริง Konjunktiv II จะแสดงข้อความที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง หรือข้อความสมมุติ (ศรีนันทา ศิลปสวัสดิ์, 2548 : 39)

ซึ่งจะมีลักษณะการใช้เพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

a) Das Unternehmen wäre insolvent, wenn der Investor nicht eingestiegen **wäre**.

b) Auch wenn man mir 1000 Euro mehr pro anbieten würde, **würde** ich kündigen.

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

กล่าวโดยสรุป คือ ไวยากรณ์เรื่อง Konjunktiv II นั้นจะถูกใช้เพื่อแสดงถึงภาษาที่สุภาพ ประโยคแสดงความปรารถนาและประโยคเงื่อนไขที่เป็นจริงไม่ได้ ซึ่งจากประโยคตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มีการประยุกต์ใช้ความรู้ในหัวข้อไวยากรณ์ดังกล่าวในบริบททางด้านภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารในสถานที่ทำงานแล้ว โดยมีคำศัพท์เฉพาะทางด้านภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจในประโยค ดังต่อไปนี้

1) das Unternehmen (ธุรกิจ การลงทุน); 2) der Investor (ผู้ลงทุน); และ 3) kündigen (ลาออก/ยกเลิก บอกเลิก)

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนไวยากรณ์เรื่อง Konjunktiv II มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนเปลี่ยนประโยคคำสั่งให้เป็นประโยคคำถามแบบสุภาพโดยใช้คำกริยาที่ให้มาในวงเล็บ

Bring unseren Gast ins Hotel! (Gefallen tun)

---→ *Würdest du mir einen Gefallen tun und unseren Gast ins Hotel bringen!*

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนแต่งประโยคด้วยคำที่ให้มาในวงเล็บ

Sie benötigen Unterstützung. (Vorbereitung der Tagung, behilflich sein / können)

“Herr Ganter”,

---→ *Herr Ganter, könnten Sie mir bei der Vorbereitung der Tagung behilflich sein?*

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่ของการเรียนการสอน

แบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 1 นั้น ควรเป็นแบบฝึกหัดขั้นเริ่มต้นในการให้ผู้เรียนฝึกสร้างประโยคแบบง่าย โดยคงเค้าเดิมของประโยค เพียงแค่ปรับประโยคคำสั่งที่ให้มา เป็นประโยคในรูปของ Konjunktiv II

แบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 2 นั้น จะเป็นแบบฝึกหัดในระดับที่สูงขึ้นจากรูปแบบที่ 1 เนื่องจากผู้เรียนต้องสร้างประโยคใหม่ โดยสร้างจากคำที่ให้มา (Stichwort) แล้วนำมารวมกันสร้างเป็นประโยคในรูป Konjunktiv II

4.4 *Der Infinitiv mit zu*

Dudengrammatik (2006) ได้อธิบายคำว่าไว้ว่า Infinitiv ไว้ดังต่อไปนี้

Der Infinitiv hat die Endung –en bzw. -n ...

lachen, redder, singen, schreiben, sammeln, wander, tun

Der reinen Infinitivform kann ein zu vorangehen. Das zu dieses zu-Infinitivs wird bei einfachen Verben und untrennbaren komplexen Verben (Präfixverben) als ein selbstständiges Wort geschrieben: zu rauchen, zu singen, zu beklagen, zu verantworten, zu zerstören, zu übersetzen, zu misslingen, zu hinterfragen, zu durchdenken, zu unterschreiben

(Dudengrammatik, 2006, pp.445-446)

กล่าวโดยสรุป คือ Infinitiv ในภาษาเยอรมันนั้น คือคำกริยาที่ลงท้ายด้วย en หรือ n ดังตัวอย่างข้างต้น และสามารถเข้าร่วมกับคำว่า zu ในประโยคได้ เช่น zu rauchen, zu singen และอื่นๆ อีก แต่หากใช้กับ Untrennbare Verben ก็จะวางคำว่า zu ไว้ข้างหน้า กริยา Untrennbares Verb ตัวนั้น เช่น zu hinterfragen, zu durchdenken และอื่นๆ อีก

ในประเด็นหัวข้อไวยากรณ์ดังกล่าวนี้ วรณา แสงอร่ามเรือง (2546) ได้อธิบายว่า Infinitiv zu มักจะทำหน้าที่เป็นส่วนของประโยคหรือใช้ขยายคำนาม ถ้ามีส่วนขยายของตนเองเรามักเรียกว่า Infinitivsatz เพราะมีคุณลักษณะเหมือนอนุประโยค มักจะคั่นจากส่วนอื่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (วรณา แสงอร่ามเรือง, 2546 : 126)

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็น การใช้ Infinitiv mit zu ในบริบทของภาษาเยอรมัน เพื่อการสื่อสารทางด้านอาชีพ

a) Der Betriebsrat bat die Mitarbeiter, bei der anberaumten Versammlung pünktlich *zu sein*.

b) Alle Mitarbeiter wurden aufgefordert, *sich* zu dem Thema “Nichtraucherschutz” *zu äußern*.

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

จากประโยคตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ในประโยคทั้ง 2 ประโยคจะมีการใช้ โครงสร้าง Infinitiv mit zu ในส่วนท้าย เพื่อเป็นการขยายความประโยคส่วนหน้า และมีการใช้คำศัพท์เฉพาะในประโยคตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเยอรมัน เพื่อการสื่อสารทางด้านอาชีพ คือ Der Betriebsrat (สภาแรงงานหรือคณะผู้แทน กลุ่มแรงงาน), die Mitarbeiter (เพื่อนร่วมงาน) และ Versammlung (การประชุม)

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนไวยากรณ์เรื่อง Infinitiv mit zu มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนแต่งประโยครูป Präsens หรือ Gegenwart โดยการปรับรูปประโยคใหม่ดังนี้

Die Aufgabenverteilung passe ich den Fähigkeiten der einzelnen Teammitglieder an.

Es gelingt mir ganz gut,

--> *Es gelingt mir ganz gut, die Aufgabenverteilung den Fähigkeiten der einzelnen Teammitglieder anzupassen.*

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนตระหนักถึงรูปประโยค Perfekt ในกรณีที่ต้องการแสดงให้เห็นว่ามีเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นก่อน โดยปรับจากโครงสร้างของ dass-Satz ให้เป็น Infinitiv mit zu

Der Mitarbeiter streitet es ab, dass er bei der Betriebsfeier abfällig über seine Kollegen gesprochen hat.

--> Der Mitarbeiter streitet es ab, bei der Betriebsfeier abfällig über seine Kollegen gesprochen zu haben

รูปแบบที่ 3 แบบฝึกให้ผู้เรียนตระหนักถึงรูปประโยค Passiv โดยการให้คำกริยาหลัก คือ *befragen* และ คำกริยาช่วย คือ *werden* ในโจทย์คำสั่ง

Diese waren nicht darauf gefasst, zu diesem Punkt(befragen / werden).

--> Diese waren nicht darauf gefasst, zu diesem Punkt befragt zu werden.

รูปแบบที่ 4 แบบฝึกให้ผู้เรียนตระหนักถึงรูปประโยค Passiv im Perfekt\

4A) Der Mitarbeiter des Unternehmens betonte noch einmal ganz deutlich, dass er an der Fälschung der Bilanzen nicht *beteiligt gewesen ist*.

--> Der Mitarbeiter des Unternehmens betonte noch einmal ganz deutlich, an der Fälschung der Bilanzen nicht **beteiligt gewesen zu sein**.

*4B) Die Mitarbeiterin beklagt sich darüber, dass Kollegen sie in der Vergangenheit häufiger sexuell belästigt haben.

--> Die Mitarbeiterin beklagt sich darüber, in der Vergangenheit schon häufiger von Kollegen sexuell **belästigt worden zu sein**.

จากตัวอย่างแบบฝึกหัดรูปแบบที่ 1 นั้น จะเห็นได้ว่า คำกริยา นั้นเป็นคำกริยาแบบ trennbares Verb เมื่อนำมาใช้ในรูปประโยค คำว่า *zu* จะแทรกอยู่ตรงส่วนที่แยกออกจากกันตามหลักไวยากรณ์ *anpassen* --> *anzupassen*

นอกจากตัวอย่างแบบฝึกหัดข้างต้น ยังมีตัวอย่างของประโยคนำอีกมากมาย ที่ใช้ร่วมกับโครงสร้างของไวยากรณ์เรื่อง Infinitiv mit *zu* เช่น

es ist (un)angenehm... es gehört sich (nicht)... es ist vernünftig...

es ist bedauerlich... es ist kurzsichtig... es ist verrückt

es empfiehlt sich... es ist (un)möglich... es ist (un)verzeihlich

es ist empfehlenswert... es ist (un)nötig... es ist weitsichtig...

es ist erlaubt... es ist notwendig... es zieht sich (nicht)...

es ist (un)erfreulich... es ist ungehörig... es ist erstrebenswert

es ist verboten... และอื่นๆ อีกมากมาย

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

แบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 1 และ 2 นั้น เป็นแบบฝึกหัดที่ควรจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เนื่องจากเป็นแบบฝึกที่ทดสอบความรู้เรื่อง กาล (Tempus) โดยการทดสอบความรู้ผู้เรียนในเรื่องของโครงสร้างประโยคในรูปแบบของปัจจุบัน (Präsens) และอดีตกาล (Vergangenheit) โดยเฉพาะอย่างยิ่งนั้น ประโยคในรูป Perfekt นั้น ผู้เรียนจะได้สังเกตเห็นว่า คำว่า zu นั้นจะแทรกอยู่ระหว่างคำกริยาในรูป Perfekt และ คำกริยาช่วย (Hilfsverb) และสิ่งที่น่าสังเกตอีกประการ คือ คำกริยาช่วยจะอยู่ในรูปของ Infinitiv

ส่วนแบบฝึกหัดในรูปแบบที่ 3 และ 4 นั้น เป็นแบบฝึกหัดที่มุ่งศึกษาเรื่อง Passiv อย่างเดียว โดยให้ผู้เรียนได้สังเกตเห็นการใช้ Infinitiv zu ในรูป Passiv แบบปัจจุบันและอดีต โดยเฉพาะในรูปของอดีตนั้น จะมีลักษณะคล้ายกับแบบฝึกหัดที่ 2 คือ คำว่า zu นั้นจะแทรกอยู่ระหว่างคำกริยาในรูป Perfekt และ คำกริยาช่วย (Hilfsverb) ดังตัวอย่างที่ปรากฏในประโยค (beteiligt gewesen zu sein) แต่มีลักษณะที่พิเศษกว่าแบบฝึกหัดที่ 2 คือ มีคำกริยาทั้งหมด 3 ตัว ดังนั้นตำแหน่งที่จะวางคำว่า zu ต้องวางแทรกระหว่างคำว่า gewesen และ sein ซึ่งลักษณะโครงสร้างประโยคแบบนี้ ในเชิงไวยากรณ์เยอรมันเรียกว่า Zustandpassiv กล่าวคือ เป็นรูปประโยค Passiv ที่ใช้คู่กับคำกริยา sein ในทางตรงข้าม Passiv ที่ใช้คู่กับคำกริยา werden จะเรียกว่า Vorgangspassiv (ดูที่ Dudengrammatik, 2006 และ Helbig & Buscha, 2001)

*แม้รูปแบบที่ 2 และ 4A และ 4B มีความเหมือนกันตรงที่ เป็นการปรับจาก dass-Satz เป็น Infinitive mit zu แต่รูปแบบที่ 4B นั้น เป็นแบบฝึกให้ผู้เรียนตระหนักถึงรูปประโยค Passiv im Perfekt ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถระดับสูงในการวิเคราะห์ปรับรูปประโยค จาก Aktiv im Perfekt เป็น Passiv im Perfekt

4.5 Formulierung der Sätze

คำว่า Formulierung der Sätze ในบทความนี้ คือ การปรับเปลี่ยนรูปประโยคในภาษาเยอรมัน โดยมุ่งศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบของส่วนขยายที่เป็นคำคุณศัพท์หรือคุณศัพท์วลี (Adjektivattribut) ในประโยค ซึ่งในประเด็นหัวข้อไวยากรณ์ดังกล่าวนี้ วิลิตา ศรีอุฬารพงศ์ (2553: 74) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า

“ตามปกติส่วนขยายชนิดนี้จะอยู่หน้าคำนามและสอดคล้องกับคำนามที่ขยายในเรื่องเพศ พจน์ และการก ส่วนขยายที่เป็นคำคุณศัพท์สามารถเป็นส่วนขยายของคำนามซึ่งเป็นส่วนของประโยคชนิดต่างๆ ได้ทุกชนิด”

โดยจะมีรูปแบบการใช้ ได้หลายกรณี เช่น

กรณีที่ 1 คือ การเปลี่ยนจากรูปแบบประโยคที่มีคำขยายแบบ Partizip I ไปเป็นประโยค Relativsatz เช่น

Wir sind ein *international operierendes* Unternehmen der Ernährungsmittelindustrie.

---→ Wir sind ein Unternehmen der Ernährungsmittelindustrie, *das international* operiert.

(ดัดแปลงจาก www.wirtschaftsdeutsch.de)

กรณีที่ 2 คือ การเปลี่ยนจากคำคุณศัพท์ที่ทำหน้าที่คำขยายแบบ Partizip II ให้เป็นประโยค Relativsatz เช่น

Die Berechnung der Ware erfolgt zum *vereinbarten* Preis.

---→ Die Berechnung der Ware erfolgt zum Preis, *der vereinbart worden ist*.

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

จากตัวอย่างในกรณี 1 และ ที่ 2 นั้นเป็นการอธิบายรูปประโยคเดิมที่มีความซับซ้อน และปรับรูปประโยคใหม่ให้ง่ายขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายที่แท้จริงของประโยคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อปรับรูปประโยคเป็นแบบใหม่ที่ง่ายขึ้นแล้ว คำคุณศัพท์ที่อยู่ในรูปคำขยายแบบ Partizip I และ II จะถูกเปลี่ยนให้เป็นคำกริยาและไม่ได้ทำหน้าที่ขยายคำนามอีกต่อไป

กรณีที่ 3 คือ การเปลี่ยนจากรูปแบบประโยคที่มีส่วนขยายเป็นประโยค Relativsatz เป็นส่วนขยาย (Attribut) วางอยู่หน้าคำนาม เช่น

Alle Kosten, die für die Übermittlung des Rechnungsbetrages an den Käufer anfallen, trägt der Käufer.

---→ Alle für die Übermittlung des Rechnungsbetrages an den Käufer anfallenden Kosten trägt der Käufer.

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

จากตัวอย่างในกรณีนี้ที่ 3 นั้น เป็นลักษณะของการปรับปรุงประโยคที่สวนทางกับกรณี 1 และที่ 2 กล่าวคือ เป็นการปรับจากประโยค ให้มีความกระชับรัดกุมขึ้น ซึ่งเป็นคุณลักษณะทางภาษาที่ใช้แพร่หลายในภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ กล่าวคือรูปประโยคและภาษาที่ใช้ ต้องกระชับไม่ควรเยิ่นเย้อในแง่ของการติดต่อสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพ

จากประโยคตัวอย่างทั้ง 3 ประโยคข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารทางด้านอาชีพ เช่น Unternehmen (บริษัท องค์การธุรกิจ), Berechnung (การคิดชำระเงิน) และ Kosten (ราคา ค่าใช้จ่าย)

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนไวยากรณ์เรื่อง Adjektivattribut เพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกเปลี่ยนรูปแบบประโยค Relativsatz ให้เป็น Attribut วางอยู่หน้าคำนาม เช่น

Sie verfügen über eine kaufmännische Ausbildung, die Sie erfolgreich *abgeschlossen haben*.

---→ Sie verfügen über eine erfolgreich *abgeschlossene kaufmännische Ausbildung*.

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกเปลี่ยนรูปแบบประโยค Relativsatz ให้เป็น Attribut โดยใช้ Reflexives Verb

Wir bieten Ihnen einen modernen Arbeitsplatz sowie ein Einkommen, *das sich an der Leistung orientiert*.

---→ Wir bieten Ihnen einen modernen Arbeitsplatz sowie ein *an der Leistung orientiertes* Einkommen.

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

ในการปรับรูปประโยคทั้ง 2 กรณี นั้น จะสังเกตว่า คำวิเศษณ์และคำกริยาในประโยคเดิมกลายเป็นคำคุณศัพท์ในประโยคใหม่ และมีการผันคำคุณศัพท์ (Deklination) ไปตามหน้าที่ของคำนาม (abgeschlossene kaufmännische Ausbildung / an der Leistung orientiertes Einkommen) ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า “ภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่มีวิภัติปัจจัยซึ่งแตกต่างไปจากภาษาไทย ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาเยอรมันจึงเป็นปัญหาสำหรับผู้เริ่มเรียนคนไทย โดยเฉพาะโครงสร้างคำและโครงสร้างประโยค” (อ้างจาก เสาวภาคธรรวณิช (2550). เทคนิคการสอนภาษาเยอรมันสำหรับผู้เริ่มเรียน. วารสารรวมคำแห่งฉบับมนุษยศาสตร์. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1.)

เมื่อพิจารณาแบบฝึกหัดรูปแบบที่ 2 จะเห็นได้ว่า กริยาในประโยคเดิมเป็น Reflexives Verb โดยมีคำว่า sich เป็นตัวบ่งชี้ แต่เมื่อเปลี่ยนรูปแบบประโยคใหม่ คำว่า sich ซึ่งเป็นส่วนของ Reflexives Verb จะหายไป เนื่องจากหน้าที่ของคำกริยาเปลี่ยนไปเป็น Adjektivattribut โดยไม่ได้ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักในประโยคอีกต่อไป ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้เรียนภาษาเยอรมันต้องมีความแม่นยำในการนำความรู้ทางไวยากรณ์ไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพ

กล่าวโดยสรุป จากตัวอย่างแบบฝึกหัดรูปแบบที่ 1 และ 2 นั้น เหมาะสำหรับผู้เรียนขั้นสูงที่มีความรู้ความชำนาญในระดับดีแล้ว โดยจะเป็นแบบฝึกให้ผู้เรียนฝึกปรับรูปประโยค Relativsatz ให้เปลี่ยนเป็นรูปประโยคแบบใหม่ที่ใช้ Adjektivattribut เพื่อตอบสนองรูปแบบภาษาที่ใช้สื่อสารทางธุรกิจที่ต้องมีความกระชับ รัดกุม

4.6 Nominalisierung

ไวยากรณ์ เรื่อง Nominalisierung ในบทความนี้ มุ่งศึกษา คำนามที่สร้างจากคำกริยา และได้ยกตัวอย่าง คำนามที่สร้างจากคำคุณศัพท์ไว้บางส่วนซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้

กรกช อัตตวิริยะนภาพ (2554) ได้อธิบายไว้ว่า “คำนามที่สร้างจากคำกริยานั้น ในภาษาเยอรมันมีหลายรูปแบบด้วยกัน รูปแบบหนึ่งคือการนำรูป Infinitiv มาใช้เป็นคำนาม ด้วยวิธีนี้จะเหมือนกับการสร้างคำนามในภาษาไทยที่

เราคำว่า “การ” เข้าไปใช้นำหน้าคำกริยานั้นเอง ในภาษาเยอรมันคำนามประเภทนี้จะเป็นเพศกลาง ทั้งหมด เช่น das Abnehmen (การที่น้ำหนักลด) เป็นต้น ...

คำนามบางคำ แม้จะสร้างจากคำกริยาแต่ไม่ได้มีคำลงท้ายเป็นรูปแบบตายตัวเหมือนกับตัวอย่างข้างต้น คำนามที่สร้างจากคำกริยาจำนวนมากจะมีคำลงท้ายคล้ายกัน ทำให้สามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้โดยทั่วไปมีหลักเกณฑ์อื่นๆ (นอกเหนือจากการที่รูป Infinitiv ของคำกริยาจะกลายเป็นคำนามเพศกลาง) ที่ใช้ในการกำหนดเพศของคำนามเพศใด เป็นต้นว่า หากคำนามนั้นสร้างจาก คำกริยาแล้วเป็นรูปที่ไม่มีหน่วยคำลงท้าย ก็มักเป็นเพศชาย (เช่น schlafen – der Schlaf การนอน) ถ้าสร้างจากรูปคำกริยาแล้วลงท้ายด้วย -t, -ung, -e และ -ion ก็จะเป็นเพศหญิง (Femininum) อาจกล่าวได้ว่า เราสามารถอาศัยรูปลักษณะ ของคำนามที่เกิดจากการสร้างคำขึ้นใหม่นี้เป็นตัวบ่งเพศทางไวยากรณ์ของคำนามได้” (กรรช อุตตวิริยะนภาพ, 2554 : 164)

ตัวอย่างสถานการณ์การใช้ เช่น

a) Die Arbeiter des Unternehmens fordern eine Lohnerhöhung.

---→ Die *Forderung* der Mitarbeiter nach einer Lohnerhöhung

b) Er wird zum Abteilungsleiter befördert. ---→ seine *Förderung*

zum Abteilungsleiter

c) Er trifft die Geschäftspartner. ---→ das Treffen mit den Geschäftspartnern

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

กล่าวโดยสรุป การเปลี่ยนคำกริยาในภาษาเยอรมันให้เป็นคำนามนั้นจะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน และมีคำนำหน้านามที่ระบุเพศ ซึ่งคำนามที่สร้างจากคำกริยานี้ จะเป็นการสร้างภาษาที่กระชับ ในกรณีที่ต้องการสร้างรูปประโยคใหม่ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน จากประโยคตัวอย่างข้างต้น มีการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารทางด้านอาชีพ เช่น Lohnerhöhung (การขึ้น

คำจ้าง), Abteilungsleiter (หัวหน้าแผนก) และ Geschäftspartner (หุ้นส่วนทางธุรกิจ) เป็นต้น

ในทางตรงกันข้าม คำนามที่สร้างจากคำกริยา นั้น สามารถปรับรูปประโยคกลับมาใช้คำกริยาได้เช่นกัน ในกรณีที่ต้องการอธิบายด้วยประโยคที่เข้าใจง่ายแก่ผู้เรียน ซึ่งการเปลี่ยนจากคำนามเป็นคำกริยานั้น ไวยากรณ์เยอรมันจะเรียกว่า *Verbalisierung* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- a) die Veränderung der Verkaufsstrategien ---→ Man ändert die Verkaufsstrategien.
- b) Die Tilgung von Schulden ---→ Schulden werden getilgt.
- c) das Treffen der Minister ---→ Die Minister treffen sich.
- d) aufgrund des Zwangs zum Sparen ---→ weil gespart werden muss (ละประธาน es ไว้)

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

จากประโยคตัวอย่างข้างต้นทั้ง 4 ประโยค จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนจากการใช้คำนามให้เป็นคำกริยา โดยคงความหมายเดิมไว้ ซึ่งมีการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารทางด้านอาชีพ เช่น Verkaufsstrategien (กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์การขาย), Tilgung von Schulden (การหักชำระหนี้) และ Zwangs zum Sparen (มาตรการบีบบังคับให้ประหยัดในการใช้จ่าย)

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนไวยากรณ์เรื่อง Nominalisierung มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนเปลี่ยนประโยค Aktiv ที่ให้มาเป็นนามวลี (Nominalphrase)

Das Unternehmen expandiert. ---→ die Expansion des Unternehmens.

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนเปลี่ยนประโยค Passiv ที่ให้มาเป็นนามวลี (Nominalphrase)

Verträge werden abgeschlossen. ---→ der Abschluss von Verträgen

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

จากแบบฝึกหัดตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าประโยคเดิมจะอยู่ในรูป Aktiv หรือ Passiv ก็ตาม ผู้เรียนจะต้องมีความแม่นยำเรื่องการเปลี่ยนคำกริยาให้เป็น คำนาม ในการฝึกให้ผู้เรียนปรับรูปประโยคเช่นนี้ จะนำไปสู่การสร้างประโยคใหม่ ที่มีนามวลีที่ปรับใหม่นั้นเป็นประธานของประโยค ซึ่งผู้เรียนก็ต้องหาคำกริยา และส่วนขยายที่เหมาะสมในการทำประโยคใหม่สมบูรณ์ตามหลักไวยากรณ์

ในประเด็นดังกล่าวนี้ Eggers (1995) ได้อธิบายหลักการสร้างคำนามไว้ดังต่อไปนี้

1) ถ้าคำกริยาลงท้าย ด้วย -ieren คำนามจะลงท้ายด้วย -ung หรือ -ion และจะเป็นคำนามเพศหญิง เช่น

blockieren ---→ die Blockierung

konzentrieren ---→ die Konzentration

2) ถ้าคำกริยาลงท้าย ด้วย -igen หรือ -lichen คำนามจะลงท้ายด้วย -ung และจะเป็นคำนามเพศหญิง เช่น

beeinträchtigen ---→ die Beeinträchtigung

schädigen ---→ die Schädigung

veröffentlichen ---→ die Veröffentlichung

3) คำนามที่สร้างจากคำกริยาหลายคำ สามารถใช้รูป Infinitiv ของ คำกริยาได้เลย และจะเป็นคำนามเพศกลาง เช่น

überleben ---→ das Überleben

นอกจากนี้ Eggers (1995) ยังได้อธิบายหลักการสร้างคำนามจาก คำคุณศัพท์ ดังต่อไปนี้

1) คำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย -ig, -lich, -sam, -bar คำนามจะลงท้าย ด้วย -keit และจะเป็นคำนามเพศหญิง เช่น

fähig ---→ die Fähigkeit

schädlich ---→ die Schädlichkeit

wirksam ---→ die Wirksamkeit

überschaubar ---→ die Überschaubar

2) คำคุณศัพท์ที่ลงท้ายด้วย -los, และ -haft คำนามจะลงท้ายด้วย -igkeit และจะเป็นคำนามเพศหญิง เช่น

arbeitslos ---→ die Arbeitslosigkeit

dauerhaft ---→ die Dauerhaftigkeit

3) คำคุณศัพท์ที่ไม่ใช่ภาษาเยอรมันโดยแท้ (Adjektive nichtdeutschen Ursprungs) ลงท้ายด้วย -al, และ -ell คำนามจะลงท้ายด้วย -alität และจะเป็นคำนามเพศหญิง เช่น

real ---→ die Realität

speziell ---→ die Spezialität

(Eggers, 1995, pp. 37-38)

4.7 Rektion

เอนก กิมสุวรรณ (2554) ได้ให้คำนิยามไว้ดังต่อไปนี้ Rektion คือ การกำกับ ซึ่งมีความหมายว่า การที่คำชนิดหนึ่งบังคับการกของคำอีกชนิดหนึ่ง หรือการที่คำชนิดหนึ่งบังคับให้ใช้ร่วมกับคำบุพบท เช่น คำกริยาที่บังคับใช้ร่วมกับคำบุพบท คำคุณศัพท์ที่บังคับใช้ร่วมกับคำบุพบท คำนามที่บังคับใช้ร่วมกับคำบุพบท หากไม่ใช้ตามการกำกับเช่นนี้ ประโยคที่สร้างขึ้นมาจะเป็นประโยคที่ผิดไวยากรณ์

จากคำอธิบายข้างต้น จะขอนำเสนอตัวอย่างการใช้ไวยากรณ์เรื่อง Rektion ไว้ 2 เรื่องดังต่อไปนี้ คือ

1) คำกริยาที่บังคับใช้ร่วมกับคำบุพบท

a) Erkundigen Sie sich *nach* der Zufriedenheit der Kunden.

b) Vermitteln Sie dem Kunden Ihr Bedauern, dass es *zu* der Panne gekommen ist.

c) Wenn Sie einen Brief *an* einen Kunden versenden, achten Sie auf kalre und verständliche Formulierung.

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

2) คำนามที่บังคับใช้ร่วมกับคำบุพบท

a) *Bedarf an qualifiziertem Personal steigt.* (เอนก กิมสุวรรณ, 2554 : 40)

b) *Die wahre Ursache für Armut ist Geldmangel.* (เอนก กิมสุวรรณ, 2554 : 181)

จากสถานการณ์การใช้ในตัวอย่าง ที่ยกมาให้เห็นพอสังเขปนั้น จะเห็นได้ว่า มีคำศัพท์เฉพาะในประโยคที่เกี่ยวข้องกับภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสารทางด้านอาชีพ คือ Kunden (ลูกค้า), Bedauern (การแสดงความเสียใจ เมื่อเกิดปัญหา), Personal (บุคลากร), Geldmangel (การขาดแคลนเงิน)

ในการใช้คำกริยาที่บังคับใช้ร่วมกับคำบุพบท หรือ คำนามที่บังคับใช้ร่วมกับคำบุพบท นั้น มีสิ่งที่ต้องพิจารณาร่วมกันคือ ต้องวิเคราะห์ว่าคำบุพบทนั้น ต้องใช้กับการกร (Kasus) ไດ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ อังคณา จิตตโยธิน ศรีนันทา ศิลปสวัสดิ์ และ วชิรา วงศ์เวียร (2546) ได้ให้คำอธิบายไว้ดังต่อไปนี้

ประโยคภาษาเยอรมันประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ หลากหลายรูปแบบ มีแง่มุมการศึกษามากมาย (...)

โครงสร้างประโยคเฉพาะในแง่มุมที่มีคำกริยาเป็นตัวกำหนดโครงสร้างของประโยค (Rektion der Verben) ว่าต้องการ ส่วนขยายใน Kasus ไດ เช่น มีส่วนขยายเป็นรูป Nominativ, Akkusativ, Dativ หรือ Genitiv เป็นต้น

(อังคณา จิตตโยธิน ศรีนันทา ศิลปสวัสดิ์ และ วชิรา วงศ์เวียร, 2546 : 1)

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนสำหรับไวยากรณ์เรื่อง Rektion der Verben มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนเติมคำในประโยคแบบมี 1 ช่องว่าง

Die Konzernleitung entschied sich _____ Verkauf des defizitären Geschäftsbereiches.

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนเติมคำในประโยคแบบมี 2 ช่องว่าง

Die Konzernleitung entschied sich _____ Verkauf des defizitären Geschäftsbereiches.

รูปแบบที่ 3 แบบฝึกให้ผู้เรียนเติมคำในประโยคแบบมี 2 ช่องว่างและมีตัวอักษรแรกในช่องว่างที่ 2 เพื่อบ่งชี้ว่าต้องใช้ bestimmter Artikel

Die Konzernleitung entschied sich ___ d ___ Verkauf des defizitären Geschäftsbereiches.

คำตอบ :

---→ Die Konzernleitung entschied sich für den Verkauf des defizitären Geschäftsbereiches.

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

ประโยคในตัวอย่างแบบฝึกหัดทั้ง 3 รูปแบบ นั้น เป็นประโยคเดียวกัน ต่างกันที่ จำนวนช่องว่างที่ต้องการทดสอบผู้เรียน เมื่อพิจารณาถึงความยากง่ายแล้ว จะเห็นว่า รูปแบบที่ 1 มีระดับความยากในระดับที่มากที่สุด เนื่องจากมีช่องว่างให้เติมเพียงช่องว่างเดียว และผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์หาคำตอบที่ต้องเติมในช่องว่างนั้น คือ für den (Akkusativ)

เมื่อพิจารณาตัวอย่างในรูปแบบที่ 2 จะเห็นได้ว่า มีระดับความยากในระดับปานกลาง กล่าวคือ มีช่องว่างให้เติม 2 ช่องว่าง แม้ผู้เรียนจะมีความแม่นยำในหลักไวยากรณ์ว่า คำบุพบทที่ถูกต้องคือ für และทราบด้วยว่า คำว่า Verkauf นั้น เป็นคำนามเพศชาย (Maskulinum) แต่ผู้เรียนคนไทยอาจจะไม่แน่ใจว่า ระหว่างการใช้คำนำหน้านามแบบ bestimmter และ unbestimmter Artikel ในการเติมช่องว่างที่ 2

เมื่อพิจารณาตัวอย่างในรูปแบบที่ 3 จะเห็นได้ว่า มีระดับความยากในระดับต่ำที่สุด เนื่องจากมีความชัดเจนในการให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่าง จำนวน 2 ช่องว่าง และในช่องว่างที่ 2 มี การระบุชี้ชัดว่าต้องใช้ bestimmter Artikel ซึ่งถ้าผู้เรียนมีความแม่นยำว่า คำนำหน้านามของคำว่า Verkauf คือ der ก็จะสามารถเติมคำที่อยู่ช่องว่างได้อย่างถูกต้อง

ในทิศทางเดียวกัน ถ้าตัวอย่างประโยคมีการใช้คำที่มีคำนำหน้านามเป็นเพศอื่น คือ เพศหญิง (Femininum) และเพศกลาง (Neutrum) ก็สามารถสร้างแบบฝึกหัดในลักษณะเช่นเดิมได้ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น ผู้เรียนต้องมีความแม่นยำในเรื่องของการใช้คำกริยากู้กับคำบุพบท

4.8 Konjunktion (Konnektor)

กรกช อัตตวิริยะานุภาพ (2554) ได้ให้ความหมายของคำว่า *Konjunktion* หรือ คำสันธาน ไว้ดังต่อไปนี้

คำสันธานหมายถึง คำที่ทำหน้าที่เชื่อมประโยคหรือส่วนของประโยคเข้าด้วยกัน เป็นคำที่ไม่สามารถใช้โดยลำพัง เช่นเดียวกับคำบุพบท โดยจำแนกประเภทได้ 2 ประเภทหลัก คือ คำสันธานที่เชื่อมความที่เท่ากัน (*koordinierende Konjunktion*) และคำสันธานเชื่อมอนุประโยคหรือประโยคย่อยเข้ากับประโยคหลัก (*subordinierende Konjunktion*)

(กรกช อัตตวิริยะานุภาพ, 2554 : 150-151)

ในภาษาเยอรมันนั้น มีคำเชื่อมอยู่หลายคำ ซึ่งการใช้คำเชื่อมในบริบทภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจ นั้น จะมีรูปแบบการใช้ดังต่อไปนี้

a) Bei Zahlungseingang innerhalb von 8 Tagen nach Rechnungsdatum wird ein Skonto von 2% gewährt. (wenn)

---→ *Wenn die Zahlung innerhalb von 8 Tagen nach Rechnungsdatum eingeht/erfolgt, wird ein Skonto von 2% gewährt.*

b) Nach erfolgter Verwendung der gelieferten Ware ist jede Haftung des Verkäufers ausgeschlossen. (nachdem)

---→ *Nachdem die Verwendung der gelieferten Ware erfolgt ist, ist jede Haftung des Verkäufers ausgeschlossen.*

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

จากประโยคตัวอย่างข้างต้น จะมีการใช้คำศัพท์เฉพาะทางเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ เช่น Zahlungseingang (การชำระเงิน), Rechnungsdatum (วันครบกำหนดที่ต้องชำระ), Skonto (ส่วนลด) และ Haftung (ความรับผิดชอบที่ต้องชดใช้ ในกรณีเกิดความเสียหาย)

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนสำหรับไวยากรณ์เรื่อง Konjunktion มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนแต่งประโยคให้สมบูรณ์โดยใช้คำสันธานที่ให้มา

Im Falle nicht rechtzeitig erfolgter Lieferung bzw. Abnahme der Ware kann die andere Vertragspartei vom Vertrag zurücktreten. (falls)

---→ Falls die Lieferung bzw. Abnahme der Ware nicht rechtzeitig erfolgt, kann die andere Vertragspartei vom Vertrag zurücktreten.

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับรูปประโยคจากประโยคที่ใช้คำสันธานให้เป็นประโยคที่ใช้คำบุพบท

Die gelieferte Ware bleibt Eigentum des Verkäufers, bis der Kaufpreis vollständig bezahlt ist.

---→ Die gelieferte Ware bleibt bis zur vollständigen Bezahlung des Kaufpreises Eigentum des Verkäufers

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

รูปแบบที่ 1 นั้น ในประโยคเดิม คำว่า erfolgt ทำหน้าที่เป็น Adjektivattribut ขยายคำนาม แต่เมื่อปรับรูปประโยคใหม่ที่ใช้คำสันธานเป็นคำเชื่อมประโยค คำว่า erfolgt เปลี่ยนหน้าที่เป็นคำกริยา (Prädikat) ของอนุประโยค (Nebensatz)

สำหรับตัวอย่างประโยคในรูปแบบที่ 2 นั้น มีระดับความซับซ้อนในการปรับรูปประโยคเป็นอย่างมาก ซึ่งขอให้คำอธิบายดังต่อไปนี้

คำอธิบายที่ 1: มีการปรับส่วนของประโยคเดิมที่ใช้คำสันธาน คือ bis ให้เป็นคำบุพบท คือ bis zur ตามหลักการผันคำนามที่เป็นเพศหญิง ดังตัวอย่างในรูปประโยคที่ปรับใหม่

คำอธิบายที่ 2: โครงสร้างของประโยคหลัก คือ Die gelieferte Ware bleibt Eigentum des Verkäufers ยังคงเดิมไว้ เพียงแต่เพิ่มส่วนขยายแทรกตรงกลางประโยค คือ bis zur vollständigen Bezahlung des Kaufpreises

คำอธิบายที่ 3: ในส่วนขยายแทรกตรงกลางประโยคนั้น มีการปรับคำกริยา bezahlt ให้เป็นคำนาม คือ Bezahlung และมีการปรับคำนาม Kaufpreis ให้ทำหน้าที่เป็น Attribut ในรูปของการก Genitiv ขยายคำว่า Bezahlung อีกทีหนึ่ง

และสิ่งที่ลืมไม่ได้ คือ คำว่า *vollständig* ซึ่งทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ในประโยคเดิม ถูกปรับเป็นคำคุณศัพท์ในประโยคใหม่ และมีการผันคำคุณศัพท์ตามเพศของคำนาม

ในการปรับรูปประโยคทั้งในตัวอย่างที่ 1 และ 2 ผู้เรียนต้องมีความมั่นใจว่า คำบุพบทใดที่มีความหมายเหมือนและเป็นคำที่ใช้คู่และใช้ร่วมกับคำสันธานที่ให้มา ในกรณีดังกล่าวนี้ Eggers (1995) ได้แสดงคำคู่ที่มีความหมายเหมือนกันระหว่าง คำสันธานและคำบุพบท ไว้ดังต่อไปนี้

คำสันธาน (Konjunktion) คำบุพบท (Präposition)

während, solange	während + Genitiv
nachdem	nach + Dativ
bevor	vor + Dativ
als	bei, nach + Dativ
seit, seitdem	seit + Dativ
bis	bis zu + Dativ
da, weil	wegen + Genitiv
dadurch, dass	durch + Akkusativ
obwohl, obgleich,	trotz + Genitiv
obschon, obzwar	
indem	unter + Dativ / durch + Akkusativ
wenn, sofern	bei + Dativ
falls	im Falle + Genitiv
damit, um zu	zu + dativ

(Eggers, 1995, p. 39)

กล่าวโดยสรุป ถ้าผู้เรียนมีความมั่นใจในการปรับรูปประโยคตามหลักไวยากรณ์ และรู้ความหมายของคำที่ใช้ควบคู่ระหว่าง คำสันธานและคำบุพบทดังที่ได้แสดงไว้ข้างต้น ก็จะสามารถประยุกต์และใช้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

4.9 Das Indefinitpronomen

วรรณา แสงอร่ามเรือง (2546) ได้กล่าวถึง *Indefinitpronomen* ว่าเป็น คำสรรพนามที่ไม่ชี้เฉพาะในด้านปริมาณ ...

คำสรรพนามที่ไม่ชี้เฉพาะนี้มีความแตกต่างกันมากในกลุ่มของมันเอง บางคำจะใช้แทนคนเท่านั้น ได้แก่คำว่า *man, jemand, niemand* เป็นต้น บางคำ ใช้แทนสิ่งของ เช่น *etwas, nichts* คำสรรพนามบางคำอาจทำหน้าที่ได้ทั้งขยาย คำนามและแทนคำนาม เช่น *alle, einige, jeder* ส่วนคำสรรพนามบางคำใช้แทน คำนามเท่านั้นแต่ไม่ใช่ขยายคำนาม เช่น *man, jemand* คำสรรพนามบางคำ จะผันรูปไปตามการกและพจน์ได้ทุกรูป เช่น *jeder* ส่วนคำบางคำไม่มีการเปลี่ยน รูปเลย เช่น *etwas* และคำสรรพนามบางคำจะเปลี่ยนรูปเฉพาะบางการกเท่านั้น เช่น *jemand*

(วรรณา แสงอร่ามเรือง, 2546 : 17)

และไวยากรณ์เรื่องดังกล่าวนี้ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับไวยากรณ์เรื่อง *Das Relativpronomen "was"* เพื่อใช้ขยายคำสรรพนามที่ไม่ชี้เฉพาะเจาะจง ใน ประโยค *Relativsatz* โดยจะขอยกตัวอย่างการใช้ ดังต่อไปนี้

- a) *Das, was jetzt vonnöten ist, ist ein radikaler Sparkurs.*
- b) *Nichts, was bisher zur Stabilisierung der Kurse unternommen wurde, hatte einen nachhaltigen Effekt.*
- c) *Die Versetzung in die Auslandsfiliale war das Beste, was mir passieren konnte.*

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

ซึ่งนอกจาก คำว่า *das* และ *nichts* แล้วยังมีคำอื่นอีกที่คำสรรพนาม *was* นี้จะเป็นตัวขยาย เช่น *alles, einiges, vieles, manches, weniges*, และ *etwas* สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนสำหรับไวยากรณ์เรื่อง *Indefinitpronomen* มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกอย่างง่ายโดยให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่าง เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์

a) ____ keiner wollen kann, ____ ist ein Scheitern des Projekts.

(คำตอบ คือ Was และ das)

รูปแบบที่ 2 แบบฝึกให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่าง เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ในระดับยากปานกลาง

a) Es gibt vieles in dem Entwurf, ____ ich nicht zustimmen kann.

(คำตอบ คือ dem)

รูปแบบที่ 3 แบบฝึกให้ผู้เรียนเติมคำในช่องว่าง เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ในระดับยากมาก

a) Fast____, ____ er bezichtigt wurde, konnte ihm auch nachgewiesen werden.

(คำตอบ คือ alles/ dessen)

b) Kaffee ist etwas, ____ ich nicht konzentrieren könnte. (คำตอบ

คือ ohne das)

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

แบบฝึกในรูปแบบที่ 1 นี้ ถือเป็นแบบฝึกที่ยากปานกลาง โดยให้ผู้เรียนเติมคำตอบ ที่ไม่ต้องคิดวิเคราะห์ในระดับที่ซับซ้อนมากนัก ลงในช่องว่าง

ส่วนแบบฝึกในรูปแบบที่ 2 นั้น เนื่องจากคำกริยา zustimmen บังคับให้ใช้การก Dativ ตามหลักไวยากรณ์ ดังนั้น คำว่า das ต้องผันอยู่ในรูปของ Dativ จึงเปลี่ยนเป็นคำว่า dem ซึ่งผู้เรียนจะต้องแม่นยำในหลักไวยากรณ์นี้ให้มาก เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสาร

แบบฝึกในรูปแบบที่ 3 นี้ จัดเป็นแบบฝึกที่ยาก เนื่องจากตัวอย่างในประโยค a เป็นคำกริยาที่ต้องใช้การก Genitiv เพื่อใช้แสดงความเป็นเจ้าของ ซึ่งผู้เรียนอาจจะไม่คุ้นเคยมากนัก เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยการกในรูป Nominativ, Akkusativ, และ Dativ เป็นส่วนใหญ่

ส่วนประโยคตัวอย่าง b ในรูปแบบที่ 3 นั้น ถือว่ายากมากสำหรับผู้เรียนด้วยเช่นกัน เนื่องจาก คำตอบที่ต้องเติมในช่องว่างนั้น นอกจากที่จะต้องเติม Indefinitpronomen ที่ทำหน้าที่เป็น Relativpronomen ในประโยคแล้ว ผู้เรียนต้องวิเคราะห์ขึ้นไปอีกระดับหนึ่งว่า คำตอบในช่องว่างไม่สามารถเติมเพียงคำว่า das เท่านั้น แต่ยังต้องใช้คู่กับคำบุพบท คือ ohne เพื่อให้ใจความและความหมายของประโยคสมบูรณ์

ในอีกแง่หนึ่ง ถ้าหากจะใช้ Relativpronomen เพื่อชี้ขยายตัวบุคคลที่ไม่ระบุชื่อเฉพาะ ก็จะเปลี่ยนจากคำว่า was เป็น wer ในประโยค Relativsatz และคำว่า wer นี้ ก็จะสามารถแปรเปลี่ยนไปตามการกร (Kasus) ที่คำกริยาในประโยคนั้นๆ เป็นตัวกำหนด เช่น เปลี่ยนเป็นคำว่า wen เมื่อคำกริยาในประโยคต้องการการกร Akkusativ หรือ wem (Dativ) หรือ wessen (Genitiv) เช่น 1) Wer einen guten Job hat, (der) braucht sich keine Sorgen zu machen. ; 2) Wen der Chef mag, (den) wird er fördern. ; 3) Wem die neuen Konditionen nicht passen, der kann aus dem Vertrag aussteigen. ; 4) Wessen Arbeitsplatz gefährdet ist, der wird kaum Kritik an der Geschäftsleitung üben.

และนอกจากนี้ ยังสามารถใช้ร่วมกับคำบุพบท ซึ่งคำบุพบทนี้จะเป็นตัวบ่งชี้หรือกำหนดการกรของคำว่า wer ให้เปลี่ยนรูปในประโยคอีกทีหนึ่ง เช่น

1) Über wen ich nichts weiß, über den kann ich auch nicht urteilen. ; 2) Mit wem man nicht diskutieren kann, mit dem sollte man auch keine Verträge machen. (คำกริยา wissen ในประโยคนี้นี้ใช้คู่กับคำบุพบท über ซึ่งต้องตามด้วยการกร Akkusativ และคำกริยา diskutieren ในประโยคนี้นี้ใช้คู่กับ mit ซึ่งต้องตามด้วยการกร Dativ เป็นต้น)

(www.wirtschaftsdeutsch.de)

4.10 Die Passivumschreibung

Eggers (1995) ได้อธิบายถึงหลักการและรูปแบบในการปรับรูปประโยคกรมาจากให้ยังคงความหมายเดิม ไว้ว่า สามารถกระทำได้ 3 วิธีด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Produkte können repariert werden.

- a) Produkte sind zu reparieren. (Sein + Infinitiv mit zu)
- b) Produkte lassen sich reparieren. (sich + Infinitiv + lassen)
- c) Produkte sind reparierbar. (Sein + Adj -bar)

(Eggers, 1995, p. 36)

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า โครงสร้างประโยคเดิม ที่มีโครงสร้าง คือ Modalverb + Partizip II + werden นั้น สามารถปรับรูปแบบประโยคใหม่ในรูปแบบต่างๆ โดยที่ความหมายยังคงเดิม ซึ่งลักษณะการปรับรูปประโยคดังกล่าวนี้ ในทางไวยากรณ์เยอรมันจะเรียกว่า Passivumschreibung หรือในบางตำราอาจจะใช้คำว่า Passiversatzform / Ersatzformen oder Konkurrenzformen des werden-Passivs / Passivalternative / Alternativen zum werden-Passiv (ดูที่ Dudengrammatik, 2006)

สำหรับแบบฝึกหัดเพื่อเป็นแนวทางในการสอนไวยากรณ์เรื่อง Passivumschreibung มีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 แบบฝึกให้ผู้เรียนปรับรูปประโยคที่ให้มา เป็นรูปประโยคแบบอื่นทั้ง 3 รูปแบบ ตามตัวอย่างข้างต้น

Der zukünftige Bedarf kann kaum richtig vorausgesagt werden.

---→ Der zukünftige Bedarf lässt sich kaum richtig voraussagen.

---→ Der zukünftige Bedarf ist kaum richtig voraussagen.

---→ Der zukünftige Bedarf ist kaum richtig voraussagbar.

(Eggers, 1995, pp.37-42)

คำอธิบายรูปแบบของแบบฝึกหัดในแง่การเรียนการสอน

จากการปรับรูปประโยคใหม่ทั้ง 3 รูปแบบนี้ จะเห็นได้ว่า อยู่บนพื้นฐานแนวคิดของหลักการในตัวอย่างข้างต้น คือ 1) ยึดโครงสร้าง Verb sein + Infinitiv zu; 2) ยึดโครงสร้าง sich + Infinitiv + lassen; 3) ยึดโครงสร้าง Verb sein + Adj -bar)

ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ หากผู้เรียนสามารถปรับปรุงประโยคให้มีความหลากหลายได้เช่นนี้ ก็จะแสดงให้เห็นถึง การเป็นบุคคลผู้มีความสามารถในการใช้รูปประโยคที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซาก อันจะนำไปสู่การสร้างความประทับใจให้กับบุคคลที่เราติดต่อสื่อสารด้วย

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์ในแง่การสอนภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจนั้น สิ่งที่คุณต้องพิจารณา คือ หัวข้อไวยากรณ์ที่ใช้สอนต้องมีความเหมาะสม ทันสมัย เป็นรูปแบบภาษาที่เจ้าของภาษาใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์เฉพาะในการเรียนภาษาเยอรมันเพื่อธุรกิจหรือเพื่อการสื่อสารในสำนักงานอย่างแท้จริง

อีกประการหนึ่ง ตัวอย่างประโยคควรจะเป็นตัวอย่างจากสถานการณ์จริง (authentisch) หรือสมจริงให้มากที่สุด (realitätsnah) และรูปแบบของแบบฝึกหัดในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรจะมีการเรียงลำดับจากระดับง่ายไปยาก

นอกจากนี้ ตัวอย่างเพื่อใช้อธิบายนั้น ควรจะเป็นประโยคตัวอย่างที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายและมีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์การสื่อสารทางธุรกิจอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนไวยากรณ์เยอรมัน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนกับการประกอบอาชีพได้จริง

เอกสารอ้างอิง

กรกช อัดตวิริยะนุภาพ. (2554). **ไวยากรณ์เยอรมันสำหรับผู้เรียนระดับต้น**.

นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์.

วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2546). **ไวยากรณ์เยอรมันเล่ม 3**. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2551). ภาษาเยอรมันเรียนทันใจ กับ การเรียนภาษา

เยอรมันให้เร็วและมีประสิทธิภาพ. **วารสารอักษรศาสตร์**. ปีที่ 27

ฉบับที่ 1.

- วิไลตา ศรีอุฬารพงศ์. (2553). **วากยสัมพันธ์ภาษาเยอรมัน**. กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีนันทา ศิลปสวัสดิ์. (2548). **ไวยากรณ์เยอรมัน**. Grammatik lernen und üben. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภาค ธาระวานิช (2550). เทคนิคการสอนภาษาเยอรมันสำหรับผู้เริ่มเรียน. **วารสารรามคำแหงฉบับมนุษยศาสตร์**. ปีที่ 27 ฉบับที่ 1.
- อเนก กิมสุวรรณ. (2547). Funktionsverbgefüge. **ความเป็นมา – ลักษณะ – ประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อเนก กิมสุวรรณ. (2554). **การใช้คำนามร่วมกับคำบุพบทภาษาเยอรมัน**. เชียงใหม่.
- อังคณา จิตต์โยธิน ศรีนันทา ศิลปสวัสดิ์ และ วชิรา วงศ์เวียร. (2546). **Verben mit Präpositionen**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Duden. (2006). **Die Grammatik**. Mannheim: Bibliographisches Institut & F.A. Brockhaus AG.
- Dudley-Evans, T. & ST John, M.J. 1998. **Development in English for specific purposes**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Eggers, D. (Hg.). (1995). **Studienreihe Deutsch als Fremdsprache. Prüfung zum Nachweis deutscher Sprachkenntnisse**. Max Hueber Verlag.
- Glotz-Kastanis, J. & Toppmann, D. (2010). **Sprechen Schreiben Mitreden. Ein Übungsbuch zum Training von Vortrag und Aufsatz in der Oberstufe**. Athen: CHR.KARABATOS-Verlag.
- Helbig, G. & Buscha, J. (2001). **Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht**. Berlin und München: Langenscheidt KG.

Kars, J. & Häussermann, U. (1988). **Grundgrammatik Deutsch**. Frankfurt am Mainz: Verlag Moritz Diesterweg GmbH & Co.

Wirtschaftsdeutsch. Retrived May 10, 1012 from <http://www.wirtschaftsdeutsch.de>.